

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 32/2023 26.9.2023

Talousarvion valmistelun perusteet 2024

Talouden nykytila

Kansantaloutta ovat viime vuosina haastaneet niin koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio kuin korkojen nousukin. Talouden kokonaiskuva tällä hetkellä on kaksijakoinen. Myönteisesti talouden kehitykseen ovat vaikuttaneet energiainvestoinnit ja tuontienergian hintojen lasku viime talven kriisitasolta. ([Tilastokeskus, 18.9.2023](#)). Toisaalta Suomen pankin väliennusteen ([15.9.2023](#)) mukaan Suomi on taantumassa. Talouden elpymisen ennakoidaan kestävänsä pidempään kuin aiemmin on arvioitu. Kansainvälisen talouden kehitykseen liittyvät riskit ovat kasvaneet, mikä heijastuu myös Suomen talouteen.

Inflaatio

Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli 5,6 % elokuussa ([Tilastokeskus, 14.9.2023](#)).

Inflaatio voimistui merkittävästi jo pandemian loppupuolella, mitä selittää ainakin pandemian vaikutukset tuotantoketjuihin, muuttunut kulutuskysyntä, talouden nopea toipuminen pandemiasta ja finanssipoliittinen elvytys. Sota ja sen vaikutukset kiihdyttivät inflaatiota entisestään. Inflaatiota on saatu hieman hidastettua lukuisilla koron nostoilla, mutta silti inflaatio on edelleen kaukana tavoitetasosta. Korkeaa inflaatiota pitää yllä maailmantaloutta leimaava suuri epävarmuus, mikä vaikeuttaa pankkien kamppailua inflaation hidastamiseksi.

Vuoden 2023 inflaatioksi valtionvarainministeriö ennusti kesäkuussa keskimäärin 5,9 prosenttia (VM 15.6.2023) ja Suomen pankki 4,5 % (20.6.2023). Tuoreimmista pankkien ennusteissa inflaation ennustetaan olevan hieman korkeampi 6,5 % (OP,

29.8.2023) ja 6,2 % (Säästöpankkiryhmä, 14.8.2023). Vuonna 2024 inflaation ennustetaan yleisesti hidastuvan ja asettuvan noin 2–2,5 prosentin välille.

Bruttokansantuote

Kansantalouden tuotanto (BKT) kasvoi 1,6 % vuonna 2022. Vuosi 2022 oli hintojen nousun osalta poikkeava. Yhtä korkeaa tuotoksen ja väliuotekäytön hintojen nousua on nähty viimeksi 1980-luvun alussa. (Tilastokeskus, 21.6.2023)

[Tilastokeskuksen \(31.8.2023\)](#) mukaan bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 2023 huhti-kesäkuussa 0,6 % edellisestä vuosineljänneksestä, mutta jäi työpäiväkorjattuna 0,4 % vuodentakaisesta alemmalle tasolle. Tuotanto kasvoi huhti-kesäkuussa 1 % edellisestä neljänneksestä ja 0,7 % vuodentakaisesta. Yksityiset investoinnit vähenivät 0,3 % ja julkisen sektorin investoinnit 3,3 %

Suomen talouden ei ennusteta kasvavan vuonna 2023. Vuodelle 2024 VM ennusti kesäkuussa kuitenkin jo 1,4 prosentin talouskasvua ja vuodelle 2025 hieman korkeampaa 1,9 prosentin talouskasvua. ([VM 15.06.2023](#)). Suomen pankin arvio vuodelle 2024 oli kesäkuussa 0,9 prosenttia. Osuuspankin elokuinen ennuste ei ennusta talouskasvua vuodelle 2024 ja Säästöpankkiryhmäkin arvioi kasvun jäävän 0,6 prosenttiin.

Suomea koskevat uusimmat talousennusteet löytyvät koottuna Finanssiala ry:n [sivustolta](#).

Työllisyys ja ansiotason kehitys

Työllisyystilanne on vuoden aikana kehittynyt niin, että työllisyysasteen trendi oli heinäkuussa 74,2 prosenttia, mikä on 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellisen vuonna vastaavaan aikaan ([TEM 22.8.2023](#)). Työttömien määrä (trendi) on kuitenkin viime kuukausina hieman noussut ja työttömyydestä on tullut yhä selkeämmin rakenteellista. Pitkäaikaistyöttömiä oli kesäkuun lopussa 91 000 henkeä. Työllisyyden ennustettiin kuitenkin vielä kesäkuussa ([VM 15.06.2023](#)) kasvavan ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysasteen ennustetaan olevan 74,6 prosenttia.

Kokoaikaisten palkansaajien säännöllisen työajan nimellisansioiden kasvua kuvaava ansiotasoindeksi nousi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2023 huhti-kesäkuussa 4,0 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Palkansaajien reaa-

linen ansiotaso laski samalla ajanjaksolla 2,8 %, koska kuluttajahintojen nousu oli nopeampaa kuin ansiotason nousu. Reaalinen ansiotaso kääntyi kuitenkin lievään (0,4 %) nousuun vuoden 2023 toisella neljänneksellä. (Tilastokeskus, 25.8.2023)

Tilastokeskuksen tietojen ([14.8.2023](#)) mukaan koko talouden työpäiväkorjattu palkkasumma oli vuoden 2023 kesäkuussa 9,1 % suurempi kuin kesäkuussa 2022. Koko talouden kausitasoitettu palkkasumma nousi kesäkuussa 2,4 % edellisestä kuukaudesta. Työpäiväkorjattu palkkasumma kasvoi kaikilla päätoimialoilla vuoden 2022 kesäkuuhun verrattuna. Eniten kasvoi julkisen sektorin palkkasumma 17,1 % edellisvuoden kesäkuusta ja 9,7 % toukokuusta. Suuret sopimuskorotukset, kertaerät ja lomarahojen maksu tekivät kesäkuun palkkasumman kasvusta poikkeuksellisen.

Seurakuntatalouksien nykytilanne

Kirkon talous on selvinnyt viime vuosien haasteista odotettua paremmin. Vuonna 2022 kirkollisveroa tilitettiin 929,4 milj. euroa (912,6 milj. vuonna 2021). Kirkollisveron määrä kasvoi 16,8 miljoonalla eurolla. Tämän vuoden tammi-elokuussa verotuloja on kertynyt 10,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna samaan aikaan.

Seurakuntien taloudellinen kehitys eriytyy edelleen. Vaikka kirkollisveron tuotto vuonna 2022 kasvoi 157 seurakuntataloudella (61 %), 99 seurakuntataloudella (39 %) se väheni. Edelliseen vuoteen verrattuna niiden seurakuntien osuus, joiden verotulot vähenivät, nousi 10 % ja verotuloja kasvattaneiden osuus laski 10 %.

Seurakuntien välisiä eroja hiippakunnittain tarkasteltaessa, lukumäärällisesti eniten verotuloja kasvattaneita seurakuntatalouksia oli Oulun, Tampereen ja Lapuan hiippakunnissa. Seurakuntatalouksia, joissa verotulot vähenivät, oli prosentuaalisesti eniten Mikkelin ja Turun hiippakunnissa.

Kirkollisveroennusteet

Kirkkohallitus on saanut seurakuntakohtaisen kirkollisveroennusteen (FCG) 31.8.2023. Verotuloennuste on tallennettu [Sakastiin](#).

Vaikka kirkollisverotilitykset ovat pysyneet 2020-luvun alkuvuosina vakaina lukuisista haasteista huolimatta, vuodesta 2023 muodostuu monestakin syystä poikkeuksellinen. Vuonna 1.1.2023 toteutettu sote-verouudistus parantaa kirkollisveron reaalista tuottoa

ja inflaation puristuksessa tehdyt palkkaratkaisut, ja eläkkeiden vahva inflaationsidonnaisuus nostavat seurakuntalaisten verotettavan tulon määrää. Verotuksen painopisteen siirryttyä valtion verotukseen vähennykset kohdistuvat aiempaa enemmän valtion verotukseen ja aiempaa vähemmän kunnallis- ja kirkollisveroon, mikä johtaa teholtaan parempaan veroprosenttiin ja tavallista suurempiin veronnousuihin. Muutos lienee kertaluonteinen.

Elokuussa alkuvuoden 2023 verotulokertymä oli 10,6 % suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan.

Verotulokertymät eivät ole vielä kääntymässä negatiivisiksi, mutta reaalisesti kasvu kääntyy taantumaksi joissakin seurakunnissa. Tämä tarkoittaa sitä, että seurakuntien on edelleen huolehdittava seurakuntalaisten turvasta yhä vähenevin resurssein. Verotuloennuste on seurakuntakohtainen trendilaskelma. Harkitsevainen ja varovainen seurakunta, varsinkin jos alue on taantuvaa ja hyvin ikääntynyttä, voi perustellusti alentaa vuotuista kasvuarviota. Varovaisuuden periaate on viisautta.

Jäsenmäärän kehitys

Kirkon tilastopalvelussa (www.kirkontilastot.fi) on ennuste jäsenmäärän kehityksestä koko kirkon tasolla ja myös seurakunnittain. Ennuste perustuu Tilastokeskuksen väestöennusteeseen ja toisaalta seurakuntien aikaisempaan jäsenkehitykseen.

Ennusteen mukaan koko kirkon tasolla jäsenmäärä vähenee vuodesta 2022 vuoteen 2030 välisenä aikana noin 10,4 prosenttia vanhenevan ikärakenteen ja kirkosta eroamisten vuoksi. Hiippakunnittain jäsenmuutos on suurinta Mikkelissä (-15,6 %), Kuopiossa (-13,2 %) ja Turussa (-10,7 %). Helsingin (-7,2 %) ja Tampereen hiippakunnissa (-8 %) jäsenistö vähenee vähiten.

Valtionrahoitus

Laki valtion rahoituksesta evankelisluterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin tuli voimaan vuoden 2016 alussa, ja samalla luovuttiin seurakuntien yhteisöverosuudesta. Lain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä (hautausiimi, väestökirjanpito tehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito) korvataan valtion talousarviosta maksettavalla 114 miljoonan euron suuruisella rahoituksella. Summaan tehdään indeksitarkistus vuosittain. Pääministeri

Orpon hallitusohjelmassa on todettu, että valtionrahoitukseen evankelis-luterilaiselle kirkolle tulee 1 % -yksikön indeksijäädytys vuosille 2024-2027.

Valtiovarainministeriön talousarvioesityksessä vuodeksi 2024 (julkaistu 28.8.2023) evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin on esitetty 124 501 000 euron määräraha. Kasvu vuoteen 2023 verrattuna on 1,5 %. Rahoitus maksetaan Kirkon keskusrahastolle osissa kuukausittain ja rahoituksen edelleen tilittämisestä seurakuntatalouksille päättää kirkolliskokous marraskuussa. Tulevassa Kirkon keskusrahaston talousarvioesityksessä esitetään, että tästä summasta 114 174 800 euroa jaetaan seurakunnille. Kirkkohallitus päättää esityksen jakoperusteen täysistunnossaan 17.10.2023. Rahoituksesta 7 881 100 euroa käytettäisiin seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon siten, että seurakuntien rakennusavustuksiin kohdennetaan 7 571 100 euroa ja Basis -kiinteistörekisteriin ylläpitoon ja kehittämiseen 260 000 euroa.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoon osoitetusta määrärahasta jaetaan seurakunnille vuosittain avustuksia kirkollisten rakennusten hoitoon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkollisen esineistön konservointiin. Lisäksi Kirkon keskusrahasto jakaa korjausavustusta. Avustusten jakoperusteita ollaan tarkentamassa vuodelle 2024. Asiasta lähetetään yleiskirje myöhemmin syksyllä.

Kirkon keskusrahastolla on velvollisuus raportoida opetus- ja kulttuuriministeriölle sen määräämät, laissa tarkoitettujen edellä mainittujen yhteiskunnallisten tehtävien kustannusten seurantaan varten tarvittavat tiedot. Kirkon keskusrahasto käyttää tietojen toimitamiseen seurakuntien taloustilastoista johdettuja yhteenlaskettuja kustannustietoja. Seurakunnissa tulee tarkasti noudattaa kirkkohallituksen ohjetta kustannusten kohdentamisesta kirjanpidossa. Vuodesta 2023 lähtien kulttuuriperintökustannukset raportoidaan ns. laskennallisina kulttuuriperintökustannuksia hyödyntäen sekä tilinpäätöstietoja että Basis -järjestelmän tietoja. Raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi seurakuntien tulee huolehtia, että Basikseen on tallennettu kaikki raportoinnissa tarvittavat tiedot. Tilintarkastajia muistutetaan tarkastamaan, onko seurakunta kirjannut kustannukset ohjeiden mukaisesti ja onko sillä raportointiin tarvittavat kiinteistötiedot Basis -järjestelmässä.

Maksut kirkon keskushallinnolle

Kirkon keskusrahastomaksu, 6,5 % (esitys)

Laskennallisen kirkollisveron perusteella määräytyvä Kirkon keskusrahaston perusmaksu on 6,5 %. Maksu on pysynyt samana vuodesta 2018 alkaen eikä maksuun esitetä muutosta myöskään vuodelle 2024.

Eläkerahastomaksu, 5 % (esitys)

Kirkollisveron perusteella määräytyvä eläkerahastomaksu on 5 %. Maksu on pysynyt samana vuodesta 2018 alkaen eikä maksuun esitetä muutosta myöskään vuodelle 2024.

Seurakunnan rahastomaksujen suuruuden arvioiminen

Seurakunta voi arvioida jo etukäteen sekä keskusrahasto- että eläkerahastomaksun suuruuden. Molemmat maksut perustuvat verovuoden 2022 kirkollisveroon. Seurakuntakohtaiset verovuoden 2022 kirkollisveron ennakkotiedot ovat nähtävissä Veronsaajien internet-palvelussa kohdassa Muut tilastot: Maksuunpannut verot, verovuoden 2022 tietoja (päivitetty 21.8.2022), [taulukko N181](#) (veronsaajat.vero.fi). Lopullinen tieto julkaistaan verotuksen valmistuttua marraskuun alkupuolella. Laskennallinen kirkollisvero saadaan jakamalla seurakunnan verovuoden 2022 kirkollisverotuotto seurakunnan vuoden 2022 kirkollisveroprosentilla.

Kirkolliskokous tekee päätöksen molempien maksujen suuruudesta marraskuussa.

Verotuskustannukset

Seurakuntataloudet maksavat lain Verohallinnosta (30 §) mukaisesti verotuskustannuksina 3,2 prosenttia Verohallinnon toimintamenoista. Yksittäisen seurakuntatalouden verotuskustannusten laskentaperusteet määräytyvät puolestaan lain 31 §:n mukaan. Verohallinto julkaisee ennakkotiedon vuoden 2024 seurakuntien verotuskustannuksista syyskuun aikana [veronsaajien sivustolla](#). Seurakuntien osuus verotuskustannuksista oli 13,6 miljoonaa euroa vuonna 2023. Verotuskustannusosuus peritään seurakunnilta neljässä erässä maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuun kausitilityksien yhteydessä.

Palkkakulut

Kirkon 1.3.2023 voimaan tullut virka- ja työehtosopimus (KirVESTES) on voimassa 28.2.2025 saakka. Sopimuskausi on 24 kuukautta.

Palkkoihin on 1.4.2023 tehty 4,5 %:n yleiskorotus.

Vuoden 2024 palkantarkistukset tulevat voimaan 1.2.2024 ja ovat 2,5 %, jollei aiemman sopimuksen perusteella käynnistetty kirkon palkkakilpailukyvyn tarkastelu johda siihen, että palkoista sovitaan toisin. Palkkakilpailukyky selvitystyön vaikutuksesta palkkoihin sovitaan 30.11.2023 mennessä. Siten tässä vaiheessa on mahdotonta arvioida vuoden 2024 palkantarkistuksia tarkemmin kuin, että ne ovat vähintään 2,5 % helmikuun 2024 alusta lukien. Palkkakilpailukyky selvitystyö voi lisätä kustannuksia tätä enemmän, jos näin päädytään sopimaan.

[\(Kirkon työmarkkinalaitos, yleiskirje 1/2023\)](#)

Lomarahat maksetaan KirVESTES:n mukaisina.

Henkilösivukulut

Eläkemaksut

Marraskuun kirkolliskokous vahvistaa seurakuntien ensi vuoden palkkaperusteisen eläkemaksun, joka on ollut 28,7 % vuonna 2023.

Lisäksi STM vahvistaa työntekijöiden eläkevakuutusmaksut myöhemmin tänä vuonna (marraskuussa), mutta jos ne säilyvät ennallaan, niin työntekijöiden (alle 53-vuotiaiden ja 63 vuotta täyttäneiden) eläkevakuutusmaksu on ensi vuonna 7,15 % ja 53–62-vuotiaiden korotettu työeläkevakuutusmaksu on 8,65 % palkoista. Keskimääräinen työntekijöiden eläkemaksu on näin ollen noin 7,7 %. Työnantajan osuudeksi jää siten noin 21 % palkoista.

Muut henkilösivukulut

Vuonna 2024 työnantajan sairausvakuutusmaksu olisi ennakkotiedon mukaan 1,25 prosenttia (1,53 % vuonna 2023). Työllisyysrahaston hallintoneuvosto on päättänyt esittää STM:lle ([pörssitiedote 31.8.2023](#)), että työnantajan työttömyysvakuutusmaksu olisi palkkasummarajaan 2,3 milj. euroa vuodessa saakka 0,27 prosenttia palkkasummasta (0,52 % v. 2023) ja ylempi maksu 1,09 prosenttia palkkasummasta (2,06 % v. 2023)

palkkasumman 2,3 milj. euroa ylittävältä osalta. Muut työnantajamaksut ovat keskimäärin noin 0,7 prosenttia. Lopulliset päätökset saadaan marraskuussa.

Rakennusten ylläpitokulut

Tilastokeskuksen mukaan (16.6.2023) kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat ensimmäisellä vuosineljänneksellä 11,5 % vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden 2022 vastaavasta ajanjaksosta. Kiinteistön ylläpidon kulueristä eniten kasvoivat sähkön kustannukset, 36,7 %. Veden ja jäteveden kustannukset kasvoivat 4,4 %, korjaukset 7,3 %, lämmitys 10,1 %, jätehuolto 12,0 %, hallinto 5,8 %, käyttö ja huolto 5,7 % sekä ulkoalueiden hoito 6,6 %. Siivouksen kustannukset nousivat 5,8 % ja vahinkovakuutukset 6,3 %.

Toisen vuosineljänneksen tiedot julkaistaan syyskuun aikana tilastokeskuksen sivuilla.

Talousarvioavustusten tilittämistä lähetysjärjestöille

Kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun toiveena on, että seurakunnat ilmoittaisivat järjestöille kohdennetut avustukset heti sen jälkeen, kun niistä on tehty päätökset. Näin toimittaessa järjestöjen taloussuunnittelu olisi varmemmalla pohjalla. Tätä järjestöjen toivetta tukisi parhaiten käytäntö, jossa seurakunta päättäisi jo budjetointivaiheessa avustusmäärärahan jakamisesta järjestöjen kesken. Suositus seurakuntien talousarviomäärärahojen jakamisesta kirkon lähetysjärjestöille on julkaistu Evl-Plus -sivustolla: [Hallinto ja talous - Tilastot ja asiakirjat - Kirkon lähetystyön ja kansainvälisen avustustoiminnan tilastot](#).

Taloudelliset avustukset seurakunnille

Seurakuntataloudet voivat hakea verotulojen täydennysavustusta ja harkinnanvaraista avustusta. Verotulojen täydennysavustusten jakoperusteita muutettiin vuodesta 2018 alkaen. Verotulojen täydennysavustuksen määrä seurakuntataloutta kohti muodostuu laskelman perusteella. Laskentaperusteisiin ei ole tulossa uusia muutoksia. Tarkemmat tiedot ja ohjeet löytyvät Sakastista: [Hallinto ja talous – Keskusrahasto – Avustusjärjestelmä](#).

Muuta huomioon otettavaa

Kirkon jäsenmäärän ennustetaan laskevan vuodesta 2022 vuoteen 2027 saakka noin 6,7 % (Kirkon tilastopalvelu). Pidemmän aikavälin ennusteessa jäsenmäärän arvioidaan laskevan noin 10 prosenttia vuoteen 2030 ja noin 21 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. Jäsenmäärä laskisi noin 780 000 jäsenellä vuosina 2022–2040.

Huomionarvoista on, että verotulojen arvioidaan euromääräisesti kasvavan vuoteen 2030 mennessä koko kirkon tasolla noin 24 prosenttia, vaikka samana ajanjaksona jäsenmäärän laskuksi arvioidaan noin 10 prosenttia. Kirkollisveron kehitystä arvioitaessa oleellista onkin kirkollisveroa maksavien määrä ja verotettavan tulon kehitys, ei niinkään jäsenmäärän muutos. Tulevina vuosina harveneva kirkollisveroa maksavien joukko ylläpitää kirkon toiminnan.

On tärkeää huomioida, ettei kirkollisveroennuste ole inflaatiokorjattu. Vaikka kirkollisverotuotot euromääräisesti nousisivatkin, ne eivät reaalisesti monenkaan seurakunnan kohdalla nouse korkean inflaation vuoksi. Seurakuntien toimintakulut ovat nousseet ja nousevat hintojen nousun ja palkkaratkaisujen myötä huomattavasti. Korjausvelkaa on monella seurakunnalla runsaasti.

Kaikki seurakunnat eivät myöskään ole taloudellisesti samanlaisessa asemassa. Seurakuntien eriytymiskehitys on ilmeistä. Monet pienet seurakunnat ovat jo nyt taloudellisesti tiukoilla ja niiden toimintamahdollisuudet ovat loppumassa. Tällöin tulee miettiä, minkälaista toimintaa tulevina vuosina on mahdollista niukkenevin resurssein järjestää ja mitä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi voidaan tehdä. Taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevä ratkaisu voi olla seurakuntaliitos, joka turvaa seurakunnallinen toiminnan alueella myös tulevaisuudessa.

Seurakunnan tulee aktiivisesti ja säännöllisesti itse seurata talouden, hallinnon ja toiminnan tilaansa ja arvioida sitä kriisiytyvän seurakunnan mittareiden ([yleiskirje 28/2021](#)) valossa niin talousarviossa kuin tilinpäätöksessäänkin. Jos seurakunta on taloudellisissa vaikeuksissa, talouden tasapainotustoimenpiteisiin on ryhdyttävä välittömästi.

Talouden (tulojen ja menojen) on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen

osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2)

Tehokkaimpia tapoja saada säästöjä, on luopua turhista kiinteistöistä ja panostaa ennakkoivaan henkilöstösuunnitteluun. Säästöä voi tuoda myös toiminnan priorisointi (joistain työmuodoista luopuminen), toiminnan keskittäminen, uudet toimintatavat, vapaaehtoisten osallistaminen ja yhteistyö muiden seurakuntien ja toimijoiden kanssa.

Kaikkien seurakuntien tulee laatia kiinteistöstrategia tukemaan seurakunnan päätöksentekoa ja talouden tasapainottamista. Kirkkohallituksen täysistunnon hyväksymä malli ja siihen liittyvät taulukot ja ohjeet löytyvät Sakastista: Seurakuntatyö -> Kiinteistöt ja maankäyttö -> [Kiinteistöstrategia](#).

Ennakoivalla pidemmän aikavälin henkilöstösuunnittelulla turvataan riittävät ja tarkoituksenmukaiset resurssit seurakunnan toiminnan toteuttamiseksi tulevaisuudessakin. Henkilöstösuunnittelua tulee tehdä, jos mahdollista, yhdessä alueen muiden seurakuntatalouksien kanssa.

Vaikka seurakunnan taloudellinen tilanne vielä olisikin vakaa, on nyt hyvä aika miettiä, mihin verorahat halutaan tai mihin ne on mahdollista käyttää tulevina vuosina. On myös strategisesti tärkeää miettiä, minkälaista toimintaa yhä pienenevä kirkollisveroa maksavien joukko on valmis rahoittamaan ja minkälaista toimintaa se toivoo tulevaisuudessa.

Seurakuntatalouden talousarvio vuodelle 2024 laaditaan päivitetyn talousarvio-ohjeen mukaisesti ([yleiskirje 24/2022](#)). Pienten seurakuntien tarpeisiin on laadittu Mallilan seurakunnan talousarvio -malli, jota voi hyödyntää talousarvion laadinnassa. Ohje ja malli löytyvät [Sakastista](#).

Lisätiedot: taloussuunnittelupäällikkö Johanna Simpanen, johanna.simpanen@evl.fi

Kirkkohallitus

Pekka Huokuna
kansliapäällikkö

Asta Virtaniemi
vs. kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326